

VASÁRNAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI
KÉPES HETILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, Múzeum-körút 1.
Telefon: József 55—40, József 68—88.

MEGJELENIK
MINDEN
VASÁRNAP

Előfizetési árak: Egész évre 90 K.
Félévre 48 K. Negyedévre 24 K.
Egyes szám ára ... 2 korona.

Budapest, 1921.

II. évfolyam. 2. szám.

Vasárnap, január 9.

Marhalebélyegzés.

(s.) Nem a lebélyegzést akarjuk leszólni, amit végtére minden állam megtett a pénzzel. Szó szerint értjük a marhalebélyegzést, mert a szomszédban a marhák lebélyegzését rendelték el. Nagyrománia győztes polgárait lepte meg ezzel a bolondgombával az oláh kormány.

Ha rosszmájúak akarnánk lenni, azt mondanánk, hogy egész természetes a dolog, mert, ha egyszer már maga az oláh állam meg van bélyegezve a világ előtt szégyenletes fosztogatásai miatt, miért ne bélyegezze meg a marháit is?! Vagy van egyenlőség Nagyromániában vagy nincs.

A dolognak azonban inkább a komolyabb részével akarunk foglalkozni. Össze akarjuk hasonlítani a magyar állampolgárok helyzetét az oláh uralom alatt levők hely-

Brassó,

Erdély gyöngye a világhírű Fekete-templommal. A város fölött emelkedik a Cenk-hegy, amelynek csúcsán Árpád-szobra állott; a szobrot az oláhok még 1916-ban, első betörésük alkalmával, lerombolták.

zetével. A konkolyhíntók mindig azzal izgatják a jóvaló falusi népet, hogy mindenütt jobb, mint a szabad magyar területen. Azt sziszegik, hogy itt nincs se rend, se szabadság, csak szipolyozza az állam a polgárságot. Azzal heccelik a békés polgárokat, hogy mindig rosszabb lesz a helyzet.

Csodát a nemzetgyűlés se csinálhat. Tönkretett országból nem lehet egy év alatt, de két-három év alatt se paradicsomot varázsolni. Azt azonban el kell ismerni, hogy annyi zaklatás korántsem éri a magyar terület lakosait, mint bármelyik szomszéd állam polgárait. Körülöttünk mindenütt két pénzfelülbélyegzés is volt, a csehek minden gabonát elrekviráltak, még a gyümölcsfákat is megadóztatták. A jugoszlávok a kisemberek vagyonát is megfélemték s a marhákat elrekvirálták. Most Románia jön a marhák lebélyegzésével. Viszik szegény erdélyiek állatait.

Rubinek Gyula kecskeméti választói a kormányzópártban.

Mindezt nem azért mondjuk el, hogy más kárán vigasztalódjunk. Csupán azért mutatunk rá a többi államok politikájára, hogy jobban megértsük a magunk sorát. Mi sohasem barátokozunk meg a rekvirálásokkal. Jót állunk, hogy az új termés nem is lát több rekvirálót. Meghagyjuk a guzsbakötést az oláhoknak, akik még a marhát is lebélyegzik.

Budapest, január 8.

SZEGÉNY BÖRZIÁNEREK. A pénzügyminiszter megjelent a börzén s ott nagy beszédet mondott. Megnyugtatta a pénzes börziánereket, hogy ne féljenek, most már nem szorulnak külön védelemre. Megdörzsöljük a szemünket: álmodunk, vagy ébren vagyunk? Hát a börziánerek azok a szegény emberek, akik védelemre és megnyugtatóra szorulnak? Hát ők voltak azok, akik láborában véreztek, az államnak adóznak s szenvedik a drágaságot?! Ellenkezéleg, mi úgy tudjuk, hogy a pénzemberek még az árva és az özvegyek könyveiből is aranyhegyeket csináltak maguknak, a rémuralom alatt Svájcba menekültek s ők csinálják a drágaságot. A pénzügyminiszter eltűesztette az ajtót. Ha megnyugtani és védelmet nyújtani akar, akkor jöjjön a földművelő és ipari kisemberek közé, akik igazán rászorulnak a megnyugtatóra. Nyugtasson meg bennünket, hogy bátran

termeljünk, mert termelő munkánkért vebetünk elegendő rubát, szerszámot és tüzelőt. A börziánerek még sincsenek olyan inségben, mint az alföldi falusi nép.

*

VILI, GYERE HAZA! MINDEN MEG VAN BOCSÁTVÁ! A demokraták Pesten pártértekezletet tartottak s elhatározták, hogy vezérüket, Vázsonyi (Weiszfeld) Vilmost, aki Svájcba ment a keresztény irányzat elől, babahtóvják. Kossuth Lajos hazajövetelére nem tettek olyan lázas előkészületeket, mikor a negyvennyolcas remete Turinban élt, mint a nagyvázsonyi sakter Vilmos fia hazaszállítására. Az önkéntes száműzetésben levő nagy férfit diszes küldöttség megy. A küldöttség céljaira közel százezer koronát szavaztak meg a páholyfestvérek. S Vázsonyi hazajön. Elérkezettnek látja az időt, mert a csillag már följött. Legalább ők azt hiszik, hogy vége az «átkos» keresztény «kurzusnak» s most újra jöhetnek ők az egész mispókesszel. Nagyokat isznak a keresztény világ bukására, mert azt hiszik, hogy a liberális pénzügyminiszterrel már át van törve a keresztény-földműves front. Azért btoják a vezért is baba: Vázsonyit, hogy most már ő is menjen át támadásba. Hát csak jöjjön. Hiszen senki se kergette ki. De vigyázzon, mert nagy csalódás éri. A magyar földművelő nép az egyszer szentül el van bafározva, hogy a maga jus-

sából nem enged s a pesti «demokraták»-at többé a nyakára ülni nem engedi. Ha pedig akadnak a képviselő urak közt, akik gazdag ügyvédi tiszteletdíjak, vagy a zsidó ujságok vállveregetése kedvéért a «nagy» Vázsonyi szekerét tolják, majd a legközelebbi választásokon számonkérjük tőlük.

MI HÍR A POLITIKÁBAN?

Újévi üdvözlések.

Újév napján a kormány tagjai megjelentek Teleki Pál gróf miniszterelnöknél és Hegedüs Loránt pénzügyminiszter miniszter-társai nevében üdvözölte a miniszterelnököt. Horthy Miklós kormányzó előtt Teleki Pál gróf miniszterelnök tolmácsolta a kormány és a nemzetgyűlés jókívánásait. A kormányzó hosszasan válaszolt Teleki Pál gróf szavaira és rámutatott azokra a nagy feladatokra, amelyeknek megvalósítása az új esztendőben reánk vár.

A kormányzópárt tagjai délben a miniszterelnökségen gyülekeztek és a párt megbízásából Hermann Miksa köszöntötte a miniszterelnököt. Teleki Pál gróf igen tartalmas beszédben fejtegette ki a kormány jövő

Magyar őrség.

A komáromi hid.

Cseh őrség.

programját. Az ország nyugalmát — úgymond — csakis a keresztény és nemzeti iránynak a szívekben való fellobbanása és a keresztény erkölcsnek visszatérése a szívekbe hozhatta vissza. Ezt az irányt az ország nem is hagyhatja el, mert csakis ezen az uton haladhat egy új, erős Magyarország felé. *Legfőbb feladatunk a munka felvétele mindenütt és minden téren: dolgozni és dolgozni bagyni legyen jelszavunk. A vezetők kötelessége mindenütt az, hogy a népeket egymással kibékítsék avégből, hogy Európa újra megerősödhessék és megtalálhassa a maga egyensúlyát.*

A volt kisgazda- és földművespárt tagjai felkeresték szeretett pártvezérüket, Rubinek Gyulát, aki Barla Szabó József üdvözlő szavaira válaszolt és válaszában azt hangoztatta, hogy *ma ki kell kapcsolni a személyi érdekeket. Ha a nemzetgyűlés annyira gáncsolt, most már egy éves munkásságára visszatekintünk — mondotta — akkor minden dicsekvés nélkül megállapíthatjuk, hogy a nemzetgyűlés igenis hivatása magaslatán áll. Nekünk az a hivatásunk, hogy védőbástyája legyünk Európának a keleti veszedelem ellen, amely Európa gazdasági, társadalmi és művelődési képét el akarja pusztítani. Haller Istvánt a volt Keresztény Egyesülés pártjának tagjai a Károlyi-palotában levő pártkörben üdvözölték. Prohászka Ottokárnak, Nagyatádi Szabó Istvánnak és Sokorópátkai Szabó Istvánnak, akik az újévet vidéken töltötték, a kormányzó-párt távirati uton fejezte ki jókívánásait.*

Az ántánt adja át Nyugatmagyarországot Ausztriának.

A nagykövetek tanácsa közölte az osztrák kormánnyal, hogy az Ausztriával és Magyarországgal kötött békeszerződés értelmében a trianoni békeszerződés életbelépése után a szövetséges főhatalmak átveszik Nyugatmagyarországot és a soproni szö-

velségközi bizottság útján átadják Ausztriának. A bizottságnak 250—300 ántánt tiszt áll a rendelkezésére, hogy az ántánt döntésének némi nyomatékot adjon.

A reánk nézve annyira lesújtó hír megérkezése után a magyar kormány tudatta az osztrák külügyminiszteriummal, hogy az osztrák-magyar kereskedelmi és forgalmi egyezményt, amelyről december folyamán tárgyaltak a két kormány képviselői, nem hagyhatja jóvá és nem léptetheti életbe.

Nyugatmagyarországon az ántánt meggondolatlan lépése nagy megdöbbenést váltott ki és a derék soproniak népgyűléseken tiltakoztak az ántánt megfontolatlan határozata ellen.

MEZŐGAZDASÁG

A magvak csirázása. Irta Bittera Miklós dr.

Minden mag három főrészből áll. A magot kívülről borító *maghéj* alatt van mindig valaminő *tartalék-tápanyag* és ezen belül a *csira*. A héj rendeltetése az, hogy a

Tardi népviselet (Heves-megye).

magot kívülről fenyegető behatásoktól (betegségek, sérülésektől) védje. A tartalék-tápanyag arra való, hogy a fiatal, zsenge növénykét addig is ellássa táplálékkal, amíg az annyira kifejlődik, hogy maga tud a földből gyökereivel elegendő tápanyagot felvenni. Szükség van arra, hogy a magban már legyen kész tápanyag felhalmozva, azért, mert amint a fiatal állat is csak tejből, tehát már feldolgozott, átalakított tápanyagból tud megélni, úgy a zsenge növény sem képes mindjárt a földből felvenni a táplálékát. Ez a tartalék-tápanyag a növények különbözősége szerint sokféle lehet. A gabonafélék *lisztje*, ami nem más mint keményítő, a hüvelyesek (bab, borsó) szemében levő *fehérje*, a kender, len, napraforgó, repce, mák magjában levő *olaj*, mind ilyen tartaléktápanyag. Miután annál szebb növény fog fejlődni a magból, minél bővebben tudja az ellátni a kikelő csirát táplálékkal, azt szeretjük, ha sok ilyen tartalék van benne.

2. A borjúk nyári tartózkodási helye egy németországi gazdaságban.

Ez a mag súlyában jut kifejezésre. *Ezért is legjobb a legsúlyosabb vetőmag.*

Legfontosabb része a magnak a *csira*. Ez tulajdonképpen nem más, mint a jövődő kis növény: ez a *mag élő része*. Ennek fejlettségétől és épségétől függ az, hogy milyen növény fog a magból kikelni. A csira — ha ránézve ugyan nem is látszik ez meg — életműködést folytat. Lelegzik. A tudósok pontos mérésekkel megállapították, hogy a mag anyagát, bár igen kis mértékben, de fogyasztja a csira akkor is, ha a mag teljesen megszárita garmadában, zsákban van. Ha élő lény a csira, akkor annak eléggé *kifejlődöttnek* kell lenni, *nem szabad* külsőleg *megsérülni*, *belegszeghen* szenvedni és bizonyos időnél *öregebbnek* lenni. Ne arassuk a magot éretlenül; vigyázni kell, hogy a cséplés alatt össze ne töredezzon és ne vessünk öreg magot.

Azt tartották, még nem is olyan régen, hogy a búza sohasem lehet olyan öreg, hogy ki ne csirázzék. Még tanult emberek is hitték, hogy a régiek sírjában talált 2000 esztendő, meg még ennél is öregebb búza is kicsirázik.

Ma már tudjuk, hogy ez mese. Pontos vizsgálatok útján megállapították, hogy például 100 szem búzából az aratás után egy évvel még 98—99 csirázott ki, de már 10 év múlva csak 16. Tízéves árpa 100 szeméből csupán 26 csira kelt. Némelyik mag soká megtartja

a csirázóképességét. Így 100 szem répamagból, még ha 12 éves volt is, kicsirázott 56, 11 éves dohánymagból 30, kölesmagból 23, ugyanilyen idős lucernamagból 100 szemből 34 csirázott. Más magvak csirája nem ilyen hosszú életű. Száz szem 8 éves repcemagból már csak 3 csirázott. A moharból meg már a 2 évesnél öregebb magot sem szabad elvetni, mert addig is sokat veszít csirázó képességéből. Van rá eset, hogy 100 szem ilyen idős moharmagból már csak 8—10 csirázik.

Ha az egészséges, épcsirájú magot elvetjük és olyan helyre kerül az, ahol elegendő *nedvességet*, *meleget* és *levegőt* kap, abban az addig szunnyadó élet felébred. A mag felduzzad, a tartaléktápanyagok benne feloldódnak és a csirát táplálni kezdik. A mag *kicsirázik*. Először egy kis gyökerecskét hajt, azután a száracskája bujik ki. A fiatal kis csira aránylag nagy erőt tud kifejteni. Jól látjuk ezt, ha — különösen megcserepedett talajon — kikelő babvetést nézünk meg. Mekkora darab cserepes hantot tud felfeszíteni, felemelni! A gyökerecskének is nagy erőt kell kifejteni, hogy szét tudják tolni a földszemcséket, közéjük tudjanak hatolni. Ezt a nagy munkát csak életerős csira tudja elvégezni. Ezért kell ép, egészséges magot vetni. Gyenge csirájú mag erre képtelen, fejletlen, beteg, sérült vagy túlóreg csira meg egyáltalán nem hajt ki.

Minden gazdának jó előre kell azt tudni, hogy milyen az a mag, amelyet el akar vetni. Ha valaki drága pénzen vett moharmagot és nem tudja, hogy az hogyan csirázik, nagyon csalatkozhat. Elvet belőle 20 kilogrammot egy holdra — és nem kel ki belőle majdnem semmi. Ilyenkor azután tanácstalanul áll, vagy az időjárást szidja. Lehet, hogy az a moharmag 2 éves, vagy még idősebb is; 100 szeméből csak 8—10 csirázott, tehát 20 kilogramm maggal csak annyit vetett, mintha 1½—2 kilogramm jó magot vetett volna, olyat, ami mind kicsirázik.

Jó tehát, ha minden gazda előre tájékozódik arról, hogy milyen csirázású a vetőmagja. Ha gyengébben csirázik, többet vessen belőle. Ha meg ilyen rosszul csirázó magot kell vásárolnia, csak annyit adjon érte, amennyit ér. Különösen fontos ez ma, amikor olyan nagy az ára minden vetőmagnak.

A csiraképességet — különösen nagyobb magvaknál, aminő a bab, búza, köles — minden gazda maga is megvizsgálhatja. Egy leveses tányérba ujjnyi vastagon nyirkos homokot kell tenni, ebbe pedig bele kell nyomkodni *kiolvasolt* 100 szem magot. Ha azután ezt a konyha vagy meleg szoba ablakában tartjuk, 3—4 nap alatt kicsiráznak a magvak. Ezután meg kell olvasni a kibujt csirák számát.

Minél kevesebb a kicsirázott szem, annál többet kell az illető vetőmagból vetni.

Apró maggal (here, lucerna) ezt már otthon nem tudjuk megtenni, ezt el kell küldeni a vetőmagvizsgáló állomásnak.

BORJÚNEVELÉS A SZABADBAN. (Képeinkhez.) Külföldön nagyon sokfelé a szopós és választott borjúkat nem tartják bent az istállóban, hanem világra jövetelük pillanatától kezdve a szabadban nevelik föl. A ház környéken bekerítenek részükre egy kisebb finom fűnövesű területet, amelyen lehetőleg néhány árnyékos fa is van és esetleg egy kis fészter, ahová kedvezőtlen időjárás esetén behúzódhatnak. A külföldi tenyésztők fölfogása

szerint a szabadban, a jó levegőn és napfényen való állandó tartózkodás sokkal egészségesebb, mint az istálló rossz levegőjében és sötétségében; itt kint ragadós borjubetegségek nem fordulnak elő, mert azoknak az istálló nyirkos és sötét zugában van a fészük; a borjuk hamar megtanulnak legelni és a természetes fölnevelési mód mellett gyorsan és jól fejlődnek. Ilyen «borjukert»-ben, vagy köz li legelőn maradnak kora tavasztól késő őszig, télre pedig szelős istállókba kerülnek, ahonnan mindennap kihajtják legalább egy kis időre a legelőre is a növendék állatokat. Az 1. ábrán egy híres német gazda, H. Schneider «borjukert»-jét mutatjuk be; a háttérben látható az összetákolt egyszerű felszer. Ő a borjukat mesterségesen itatva neveli föl. A 2. ábra pedig egy németországi legelőn a borjuetetőt mutatja be, amelynek rekeszekre osztott vályujában kapják a borjuk az abrakjukat és egyik a másika elől nem eheti el a porcióját.

A JERSEY MARHA. (Képekhez.) A jersey marhát tulajdonképpen az Angliához tartozó szigeteken tenyésztik, de meglehetősen fölkarolták Angliában is ezt a tetszetős külsejű, őszterű kis szarvasmarhafajtát, sőt Amerikában is nagyobb számban tenyésztik. A kifejlesztett tehén súlya is ritkán több 350 kg.-nál, testsúlyához viszonyítva azonban elég sok és igen zsíros tejet ad; a jó fejősök több mint évi 2000 litert adnak, de vannak tehenek, melyek évi tejelése az évi 3000 litert is meghaladja. Igen híres Angliában Lord Rotschildnak Tringpark-i jersey tenyésztete, amely a kiállításokon az I. díjakat szokta elnyerni. Ebből a tenyésztetből való a 3. ábrán látható egy éves jersey üsző, amely tehén korában tejelés tekintetében a legtöbb magyarországi tehénrel föl fogja venni a versenyt.

A kecsketej.

Irta Schandl József dr.

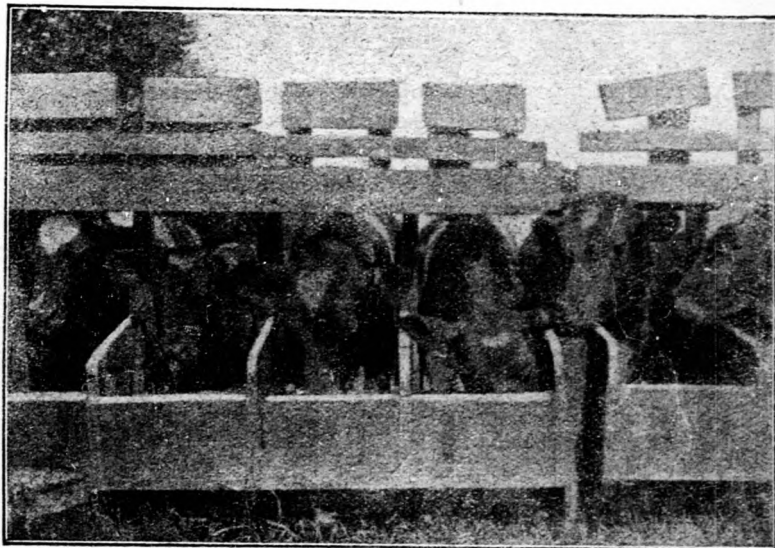
Napjainkban a kecskét nem a «szegény ember tehené»-nek, hanem a «külvárosok tehenének» kellene nevezni. Amelyik városi családnak némi kis kertje van vagy a ház körül pár lépésnyi füves területe, az már szerez magának fejős kecskét.

A háború előtt is már sok szó hangzott el a kecsketej tartás érdekében, de bizony ez majdnem mindenütt sikert fülekre talált. A nagy tejihiány végre sok kaput megnyitott számára. A hova belépett, ott meg is kedveltette magát.

Meggyőződünk arról, hogy a kecske aránylag jobb és hálásabb tejelő állat, mint a tehén. Egy-egy kecskétől évente 400–500 liter tejet lehet fejni, de ritkább példányok 600–800 literrel is megörvendeztetik a gazdájukat. Míg tehát az 500 kg.-os tehén csak 4–5 szőr, addig a 40–50 kg.-os kecske 10-szer annyi tejet ad évente, mint amennyi a testsúlya.

A kecsketej tartalmasabb is, mint a tehentej. Míg ez utóbbiban csak 3–3,5% szokott lenni a tejszír, azaz a legértékesebb alkatrész, addig a kecsketejben 4,5–5% zsírt találunk. Egyébb alkatrészek (sajtanyag: 3,5%, tejcukor: 4,5%) mindkét tejfeleségben körülbelül egyenlők.

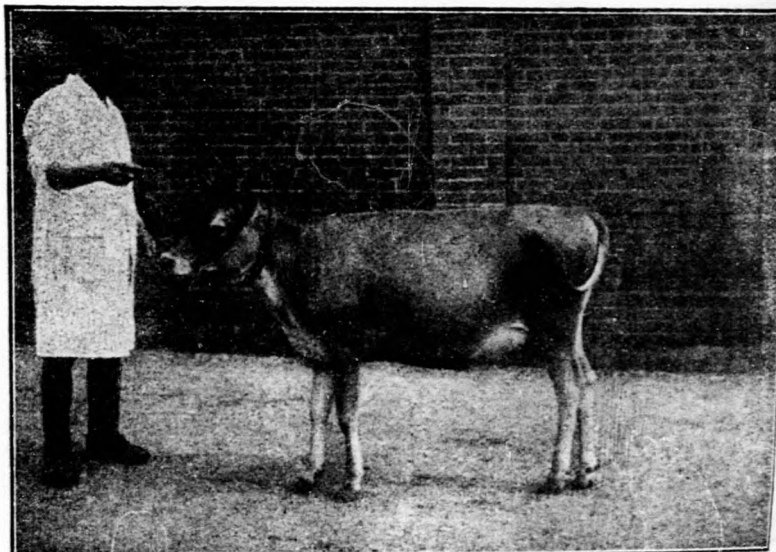
A gyermekorvosok már régóta hirdetik, hogy kis gyermekek számára a kecsketej egészségesebb táplálékot képvisel, mint a tehentej. Ennek két oka van. Egyik az, hogy a tüdővész (gümőkór) kecskéknél a legeslegnagyobb ritkaságok közé tartozik s így nem kell attól félni, hogy a tejben a legborzasztóbb betegség csirái: a gümőkór bacillusai lopják be ma-

1. Borjuetető egy németországi legelőn.

gukat feltett zpróságaink szervezetébe. Másrészt a kecske bogtyós bélsarától nem szennyeződik be oly könnyen a tögy s így fejés alkalmával nem hullanak a tögyről a tejbe ama bélbakteriumok ezrei és milliói, melyek csecsemőknél sokszor halálos bélbántalmakat idéznek elő. Teheneknél — sajnos — nem így áll a dolog. A gümőkóros és egyéb bakteriumokkal fertőzött tehentej épen nem tartozik a ritkaságok közé, miért is ezt csak felforralás után szabad gyermekekkel megitatni.

A háziasszonyok között az a hiedelem van elterjedve, hogy a kecsketejnek sajátságos kellemetlen, undorító szaga és melléke van. Ha az istállóban a fejős kecske mellett kecskebak is tartózkodik, ha a fejőskecskét nem tartják tisztán s ha tejet a fejés után még sokáig visszahagyják az istállóban, akkor a szaganyagokat mohón elnyelő tej tényleg felveszi a kecske hőréből kiáradó sajátságos szagot. De ha a bakot külön istállózzuk, a fejőskecske fekhelyét pedig tisztán tartjuk, akkor — tanum sok ezren, kik ittak már kecsketejet — csak a sűrűbb, zsírosabb volta alapján lehet megkülönböztetni a tehentejtől.

3. Egy éves «Jersey» fajta üsző a Tringpark-i gazdaságban (Anglia).

TANÁCSADÓ

Ha valakinek jogi vagy gazdasági útbaigazításra van szüksége, írjon a szerkesztőségnek és a választ ebben a rovatban közöljük.

KÉRDÉS. Pálinkafőzést hiányában szilvatermésünk tönkrement. A község nem tud üstöt venni, most löbben társulva akarjuk beszerezni. Lehet-e magánosok kezében is a főzést? (B. B.) — **FELELET.** A kisüstön való pálinkafőzést szabályozó legutóbbi rendelet értelmében csak a községek állíthatnak föl főzöüstöt és a pálinkafőzésért járó díjak a község pénztárában folynak be. Így tehát a szeszfőzde föllállítására községük jogosult és másféle megoldás útján kell biztosítani a község számára a föllállításhoz szükséges pénzösszeget.

KÉRDÉS. Mikor lesznek a mezőgazdasági képviselőválasztások és hány csoportban? (J. M.) — **FELELET.** Bizonyára a mezőgazdasági érdekképviselet alsó tagozatát képező mezőgazdasági bizottságokba leendő tagválasztások iránt érdeklődik. A földművelésügyi miniszter idevágó rendelete szerint a választásra jogosítottakat december elsejéig össze kellett írni. A választás napját a főszoigabiró állapítja meg, de addig az összeírási névjegyzék kifüggesztésétől kezdve legalább 60 napnak kell eltelnie. Így leghamarabb február hó folyamán lehetnek a választások. A választás öt csoportban fog történni; a mezőgazdasági munkások képezik az első csoportot, a kisbirtokosok 10 holdig a másodikat, a 10—30 holdasok a harmadikat, a 30—100 holdasok a negyediket, a 100 holdon felüli birtokosok pedig az ötödik csoportot.

KÉRDÉS. Megváltozik-e a tehén teje, mikor üzekedik? — **FELELET.** E tekintetben a tapasztalatok nagyon eltérők. Némelyek semmi változást se tudtak konstatálni, mások pedig azt találták, hogy van változás úgy a tej mennyiségében, mint minőségében. Ennek oka az, hogy a változás egyenként eltérő, azaz az egyik tehenél nem mutatkozik, másoknál csekély a változás, de akadnak oly tehenek is, bár kevesen, melyeknél a változás feltűnő. Így tapasztalták, hogy egyes tehenek az üzekedés napján csak felényi, sőt negyedannyi tejet adnak, mint az előző napon, illetőleg az üzekedés elmúltával. A zsirtartalom némelyiknél 0,5—3% -al csökken, másnál 0,6—0,8% -al nő. Akadtak olyan tehenre is, melynek teje az üzekedés idején a forraláskor összefutott. Még gyakoribb tapasztalat az, hogy a szópós borjú anyjának üzekedésekor hasmenést kap.

KÉRDÉS. Mi módon lehet a patkányokat a gazdasági épületekből kiirtani? (S. E.) — **FELELET.** Minthogy olvasóink sorából már többen érdeklődtek a patkányok kiirtási módja iránt, egyik közeli számunkban külön cikkben adjuk meg erre a fölvilágosítást.

KÉRDÉS. Melyik a legjobb téli patkolási mód? — **FELELET.** A gyakorlati életben legjobbnak találták a csavaros sarkokkal és a körömmel ellátott patkókat. A hadseregnél az az előírás, hogy a külső sarkok legyenek élesek, a belsők tompák. Rövidebb időre ugyan a «jégszeg»-ekkel (ékalakú, fejjel bíró patkószegek) is célt érünk, de ezek egy-kettőre elkopnak és sűrűen kellene őket váltani, mi a patát rongálná. A talpbetétek (pl. kátrányos kötélből font vagy gummiból készültek) nem váltak be.

Előfizetési felhívás.

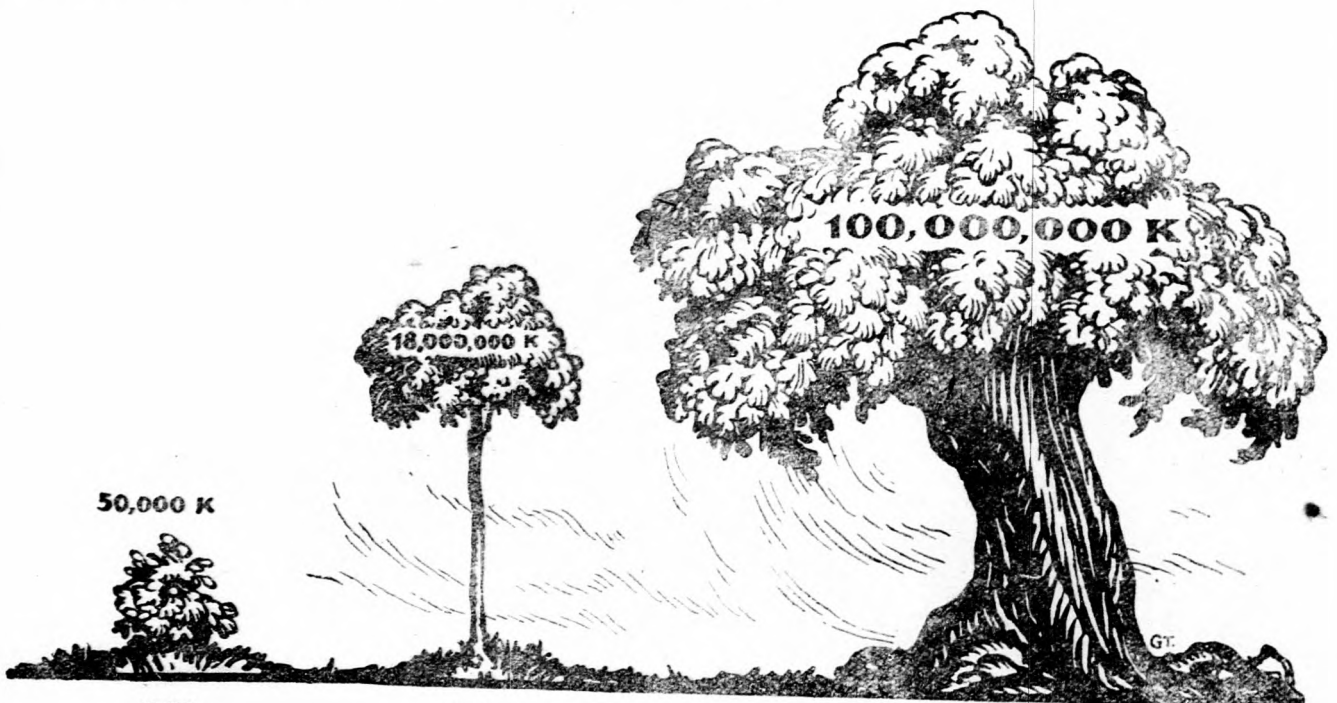
A mi hatalmas erejű földművesszövetségünket, melybe a falu minden polgárát besorozzuk akár a barázdán dolgozik, akár a műhelyben, vagy irodában, azok állítják talpra, akik a «Vasárnap» táborát gyarapítják. Nehéz időkben, sok bajunkban össze kell fogni, hogy egy táborban legyenek a földművelők Magyarországon is. Csak így lesz erős a mi akaratunk.

Minden faluban vegye a kezébe néhány önzellen ember a «Vasárnap» zászlaját s házról-házra járva irassa be előfizetőnek a legszegényebb családot is. Aki nem tud napilapot (az «Új Barázdát») olvasni, az a «Vasárnap» zászlaja alatt legyen hiva a mi földműves szövetségünknek...

A «Vasárnap» azért olyan olcsó (negyedévre 24 kor.), hogy a legszegényebb ember is járathassa. Azonkívül a «Vasárnap» nagy képes naptárát ingyen kapja minden előfizető, aki félévre előfizet a «Vasárnap» képes hetilapra.

Új előfizetőinknek ingyen küldjük meg lapunkból azokat a példányokat, melyekben regényünk eddig megjelent részei helyet foglalnak.

Előfizetni lehet bármely postahivatalnál. Gyűjtőívet és mutatószámot készséggel küld a «Vasárnap» kiadóhivatala.

1898

1916

1920

A «Hangya» szövetkezeti központ alaptökéjének gyarapodása huszonkét év alatt.

Ágoston Péter dr.

Haubrich József

Vántus Károly

Bokányi Dezső

Nyisztor György

Szabados Sándor

Dovcsák Antal

Kalmár Henrik

A felső négy népbiztost halálra ítélte, az alsó négyet pedig életfogytiglani fegyházbüntetéssel sújtotta a bíróság.

VASÁRNAPTÓL VASÁRNAPIG

Türelmet kérünk azoktól az olvasóinktól, a kik rejtvényeket és verseket küldöltek be hozzánk. Oly nagy számban érkeztek, hogy nem volt időnk valamennyit átnézni. A következő számunktól kezdve új rovatot nyitunk. „Szerkesztői üzenetek“ cím alatt és ott fogunk a beküldött versekről és rejtvényekről ítéletet mondani.

A KORMÁNYZÓ ELISMERÉSE A HANGYÁNAK. A kormányzó katonai irodája az elmúlt héten a «Hangya»-központhoz intézett leiratában a kormányzó úr őfömlétségének magas megelégedését és őszinte köszönetét közölte a központ igazgatóságával azért az áldozatkészségért, melyet a vezetése alatt álló hazafias szervezetek a Nemzeti Hadsereg céljaiért tanúsítottak.

BERNÁT ISTVÁN HARMINCÉVES JUBILEUMÁT a magyar gazdaközönség január közepén tartja a Magyar Gazdaszövetség közgyűlésével kapcsolatosan, amelyen a kormány is képviselteti magát.

ÁNTÁNTBIZOTTSÁG VIZSGÁLJA MEG A PÉCSI ÁLLAPOTOKAT S KÉSZÍTI ELŐ A KIÜRÍTÉST. Baranyavármegye mintegy kétszáz ezer polgára felirattal fordult az ántánt vezető köreihez, amelyben azt kérte, hogy küldjenek kiegészítő bizottságot, amely

megvédi a magyarság jogait és érdekeit s véget vet Linder kommunista uralmának. A felirat alapján Párisból rövidesen ántántmisszió érkezik Pécsre, amely megvizsgálja az ottani állapotokat. Ennek a misszióknak lennie a feladata a kiürítés előkészítése is.

HATÁRKIIGAZÍTÁST VÉGEZTEK SOMOGYBAN. Az elmúlt napokban egy nemzetközi katonai bizottság érkezett Barsra, hogy az Ódráva és Erdőcsokonya között elhúzódó demarkációs vonalat újból rendezzék, illetve a határt a szükségnek megfelelően kiigazítsák. A bizottság megállapította az új határvonalat. A megegyezést Csolak-Antik ezredes; magyar részről Schiller százados és a szövetségközi megbízott, Forster őrnagy irták alá.

FIUME MEGADTA MAGÁT. Caviglia tábornok teljesen körülfárta Fiumét és csapataival megindult a város elfoglalására. D'Annunzio katonái ellenállást fejtettek ki és a legelkeseredettebben harcoltak. Az olasz kormány hadjárata D'Annunzio ellen a költő-hadvezér teljes verésével végződött és Caviglia tábornok a kikötő elfoglalása után csapataival megszállotta a várost. Fiume teljesen megadta magát és a város kiküldöttei elfogadták Caviglia tábornok feltételeit. A legionáriusok szabadon elvonulhatnak, a visszatartott hadihajókat elbocsátják és a rögtönzött hadihajókat kiszolgáltatják, Veglia és Arle szigeteket kiürítik, Fiume várost és környékét olasz királyi csapatok szállják meg.

MILYEN LESZ AZ ÚJ MAGYAR BANKJEGY? A nagyobb összegre szóló új magyar államjegyek már elkészültek és Svájcból meg is érkeztek Budapestre. Az Osztrák-Magyar Bank budapesti fiókjában most folyik a bankjegyek összeszámlálása. Az új magyar bankjegyek nagyság tekintetében az olasz bankjegyekre hasonlítanak. Halványzöld, rózsaszín, halványlila és barnaszínűek. Az 5000 koronás államjegyet Hungária, az 1000 koronást Szent István, az 500 koronást Árpád és a 100 koronást Mátyás király arcképe díszíti. Az alacsonyabb összegűek csak január első felében készülnek el.

A FACSEMETÉK GONDOZÁSA. Az erdő- és fáügyek országos kormánybiztosa rendeletet adott ki az összes erdőfelügyelőknek és erdőhivataloknak, amelyben felhívja őket arra, hogy az állami csemetekertekben a facsemeték gondozását fokozott figyelemmel lássák el. Elrendelte, hogy a csemetekertekben természetes árnyalókat alkalmazzanak kendermag-vetéssel. Egyben utasította a kecskeméti alföldi erdőtelepítési kirendeltséget, hogy az állami faiskolák céljaira kendermagot osszon ki.

A CUKOR ÁRÁNAK MEGÁLLAPÍTÁSA. A pénzügyminiszter a hivatalos lapban közzétett rendeletével a hazai gyártású kristálycukor gyári alapárát kilogrammonként 80 koronában állapította meg. A fogyasztók számára való eladásnál felhasználható kicsinybeni cukorárakat a cukorbizottság fogja megszabni s ezeket a helyi közigazgatási hatóságoknak közhírré kell tenniük. A külföldről behozott cukor árát a pénzügyminiszter esetről-esetre külön fogja megállapítani.

Fővárosi képek.

Ha kisüt a nap, megtelik gyerekkocsikkal az utca.

HATÓSÁGI RÉZGÁLIC A JÖVŐ ÉVRE. A földművelésügyi minisztérium a jövő évi szőlőpermetezés szükségletére ismét rézgalicot fog a gazdaközönség rendelkezésére bocsátani. A szétosztást újra a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete végzi.

UJSZENTES LAKÓI MAGYARORSZÁGON. Huszonöt évvel ezelőtt a kincstár Temesvár mellé magyarokat telepített. A 150 magyar család megépítette Ujszentes falut és a kincstártól 10–50 hold földet kapott 200 koronás árban. Mivel Oláhország szállotta meg Ujszenteset, az ottani magyarok tömegesen adták el birtokaikat és jöttek vissza Csonka-Magyarországba. Az egyik gazda 32 hold földjét holdankint 8200 leiert adta el és a 260 000 leiert Szentesen 106 hold kitűnő minőségű földet vásárolt tanyaházzal, holdját 12 000 koronájával.

HÓDMEZŐVÁSÁRHELYRE IS KITERJESZTIK A NÉPFŐISKOLAI OKTATÁST. Hódmezővásárhely tárgyalásokat folytat a szegedi népfőiskola igazgatójával, Gombkötő Antallal abban az irányban, hogy a népfőiskolai oktatást Hódmezővásárhelyre is kiterjesszék.

SZEGED KÖRNYÉKÉN MÁR GYÜMÖLCSFÁVAL TÜZELNEK. Több tekintélyes szegedi iparos és gazda panaszt emelt Somogyi Szilveszter dr. szegedi polgármesternél, hogy a felsővárosi Tarjánban a lakosság már a gyümölcsfákat is kivágja. A polgármester azonnal intézkedett, hogy a rendőrség a mezőőrök részére fegyverviselési engedélyt adjon s kiadta nekik az utasítást, hogy igyekezzenek a végzetessé válható pusztítást megakadályozni.

A BOLSEVISTÁK MEGGYILKOLTÁK AZ UKRÁN MINISZTERELNÖKÖT. Holubovics ukrán miniszterelnök, aki a központi hatalmakkal Bresztli-tovszkban megkötötte az ukrán békét, Vinnicában a bolsevisták kezébe került és ezek meggyilkolták.

PODOLIÁBAN KITÖRT A FELKELÉS A BOLSEVIKIEK ELLEN. Egész Podoliában kitört a felkelés a vörösök ellen és a bolsevikok Proskurov, Kamenc-Podolsk és Smerika városokból kivonultak, mert felnek az ukrán felkelőktől. A bolsevikellenes csapatok, melyeket földművesek támogatnak, útnak vannak Kíev felé.

NYOLCVANNÉGY BURZSOÁ-INTERNÁLT TÁBOR VAN OROSZORSZÁGBAN. Szovjet-Oroszországban jelenleg nyolcvannégy koncentrációs tábor van s ezekben közel negyvenezer polgárságból való személy van internálva.

December hó végén az amerikai missziók Pedlow amerikai kapitány és Thomson asszony fáradhatatlan buzgólkodásával a főváros gyermekei között ajándékokat osztottak ki. Az ünnepségen megjelent Horthy kormányzó, József főherceg és családja is. Képünk a Vigadó amerikai és magyar zászokkal díszített nagy ermének egyik részét mutatja be a felhalmozott ajándékokkal.

ÖT MILLIÓ TIFUSZBETEG OROSZORSZÁG-BAN. Egy nemzetközi orvosi bizottság *Madsen* dán egyetemi tanár vezetésével meglátogatta azokat az oroszországi vidékeket, ahol kolera- és tifuszjárvány dühöng. Szovjetországban hivatalosan 5 millió tifuszbetegről tudnak. Mivel a vörösöknek nincsenek gyógyszereik, valamennyi beteg el fog pusztulni. A tifuszjárvány főleg a vörös hadsereg helyorségeiben szedi áldozatait.

EGY VILÁGTALAN FŐHADNAGY TRAGÉDIÁJA. A napokban *Mandi* Mihály ügyvéd, mindkét szemére vak főhadnagy, kettős öngyilkossági kísérletet követett el lakásában. Egy őrizetlen pillanatban, amidőn ápolója nem volt mellette, a gázcsapot kinyitotta és a már előző este előkészített veronálpороkat vett be. Eszméletlen és rendkívül súlyos állapotban szállították a mentők a Rókus-kórházba, ahol a halállal vívódik. *Mandi* főhadnagy a harctéren vakult meg mindkét szemére gáz-támadás következtében. Allitól a főhadnagy trafikengedélyért folyamodott, de azt még ezideig nem kapta meg és ezért követte el a kettős öngyilkosságát.

KUTYAHÚS A CSEH VENDÉGLŐBEN. A nagyszombati vasúti vendéglőbe egy csehet telepítettek, aki a volt miniszter rokona. A cseh vendéglős potom áron nagy adag gulyást és pörköltet adott vendégeinek. A minap munkabérekülönbségek miatt összeveszett szakacsnejával és pincéirevel, akik erre gazdájukat feljelentették, hogy kutyahússal táplálja vendégeit. A cseh rendőrség kénytelen-kelletlen megindította a nyomozást. Ennek során a rendőrség a vendéglő pincéiben tizenhat kutyát talált, melyek épen hizlalás alatt állottak.

NÉMETORSZÁG ÁLLATÁLLOMÁNYA GYARAPODT 1920-BAN. Németország gazdasági helyzetének javulására élénk világot vet a következő statisztikai táblázat, amely arról ad számot, hogy mennyivel gyarapodott Németország állatállománya 1919-ről 1920-ra.

	1920 szept. 1.	1919 szept. 1.	Gyarapodás.
Ló	2.507.503	2.449.783	77.720
Szarvasmarha	5.272.567	5.731.960	540.007
Juh	4.772.584	3.774.960	597.624
Disznó	9.756.694	7.344.355	2.412.339
Kecske	2.955.710	2.611.466	144.244

Az állatállomány gyarapodását bizonyítja az a tény is, hogy Németország megengedte Dánia felé a tej kivitelét.

HAZIORVOSI TISZTELETDIJ — BÚZÁBAN. A békéscsabai orvosok megállapodtak egymásközött abban, hogy a gazdaközönsegtől évi háziorvosi díj fejében négy métermázsza búzát, vagy ennek megfelelő egyéb terményt fognak kérni.

Kirgiz pásztorok Omszk környékén (Sibéria.)

A HÁBORÚBAN ELPUSTULT ERDŐK PÓTLÁSA. Amerikából eddig összesen 12 millió fiatal fenyőfát küldtek Európába a háborúban elpusztult erdők pótlására.

AKI A DISZNÓOL-BAN ŐRZI PÉNZÉT. Ausztriának *Vorarlberg* nevű tartományában egy gazdember rongyos tizezer és ezres bankjegyeket akart egy állami bankban átcserelni. Zsebéből elővett egy nagyobb fajta pénztárcát, amely már meglehetősen szét volt szaggatva. A pénztáros csodálkozva látta, hogy a pénztárcában, melyet disznók rágtak szét, csupa tizezer és ezres koronás bankjegy van. *Vorarlbergben* ugyanis a gazdák megtakarított pénzüket nemcsak a szekrényben szokták elrejtetni, hanem a disznóolban is.

Japán katona a szibériai bolsevikok elleni hadseregéből.

GYERMEKEK, AKIKET FARKASOK NEVELTEK. *Hátó-Indiában* megfordult utazók és hittérítők elbeszélése szerint olyan gyermekekre akadtak, akiket farkasok neveltek fel. A farkasok éjnek idején gyakran betörték a bennszülöttek kunyhójába és a kis gyermekeket magukkal hurcolják. Sokszor előfordult már, hogy az ilyen elhurcolt gyermeket a «farkasanyák» megsajnálják és nemcsak életben hagyják, hanem anyatején felnevelik. Érdekes, hogy ezt a kivételt csak hiúgyekkel teszik meg. Egy ízben feltűnt az is, hogy egy ilyen gyermek négykézláb ment el a farkasokkal együtt az itatóhoz. A hittérítők magukkal vitték a gyermeket, de már nem tudták helyes úton felnevelni, mert a gyermek életfogytig ijedős maradt, keveset beszélt, nem tudott leszokni a nyers hús élvezetéről és állandóan farkasszaga volt. Az észlelt megfigyelések különben azt bizonyítják, hogy a legtöbb ilyen gyermek nem éri meg a kamaszkort.

A BOLSEVISTÁK NŐI HAJJAL KERESKEDNEK. Az orosz népbiztosok nagyon zilált pénzügyi helyzetükben különös tervet kovácsoltak és elhatározták, hogy emberi haját ajánlanak föl külföldi államoknak megvételre és annak a fejében más fontos cikk behozatalára számítanak. Polgár- és munkásszónokok éhségtől kényszerítve kénytelenek dús hajzatuktól megválni és kínai ügynököknek adják el pótolhatatlan kincsüket. Ezt a különös üzletágat Moszkvába bevándorolt kínaiak honosították meg.

HAZÁJA SORSA MIATT LETT ÖNGYILKOS. A bajor-osztrák határon, a *Király-tó* meredek lejtőjén egy férfi teljesen foszlásnak indult holttestére akadtak. Az öngyilkos férfi ruhájában egy levelet találtak, amelyben elbúcsuzik embertársaitól és kijelenti, hogy egyedül Németország sorsán érzett elkeseredésből kereste a halált. Az illetőnek személyazonosságát még nem sikerült megállapítani. Az öngyilkosságnak különös oka bizonyára megdöbbenést vált ki minden hazafiasan gondolkozó németben, mert a német hazának ezekben a súlyos időkben minden egyes férfikarra szüksége van és az öngyilkosság a legnagyobb bűn a haza ellen.

A LEGSZEBB KIRAKAT A FŐVÁROSBAN. Kereskedőkörökben nagy vetélkedés folyik minden évben a legszebb kirakat versenyében. — Az idén a pálmát kétségkívül *Sternberg* hangszergyáros viszi el. A *Rákóczi-út* 60. sz. Zenepalotában ugyanis ujonnan épített hatalmas kirakata egyszerűségével és mégis páratlanul megkapó hatásával a legnemesebb reklámszék, amit e téren láttunk.

REGÉNY, TALIZMÁN

IRTA: SOMLAY KÁROLY

(1. folytatás.)

Az életnek micsoda színei, szavai, alakulatai rezonálhattak kopasz fejében? Miféle emlékek szikrázhattak ki lelkéből, hogy könny cseppent le a szeméről? Ennek az örületes tréfáiról és mindenén túlnéző kegyetlenségeiről ismert nemzetes úrnak micsoda kényszer gondolatok húzták ki, zavaros, véres szeméiről a forró cseppeket?

Hajnalodott. Az ég peremén kelő Nap, mint a bibliai égi csipkebokor pirosodott a felhők mögött és mintha lengő fantaisie-ruhákba öltözött, koszorús lányok táncoltak volna körben a csipkebokornál.

Csórom Jób fölkelt, kitámolygott a penészes szobából és a lucernás kertek alatt huzódó gyepüsvények mellett hazament az ósdi kastélyba. Gyűlölte a nappalokat; nappal sosem mozdult ki remeteségéből, a kastélyból.

A tyúkülőkön gunnyasztó baromfiak is előhúzták fejüket a szárnyuk alól. A bástyaszerű fallal kerített templom mellett korhadó haranglábon meglóbálták a kisharangot. A riasztó hangokra Béni lévita is fölneszelt. Kopott tógája zsebéből előcibálta a zsoltáros könyvet és a szentegyház felé camogott. Itt már várta a kurátor a templomkulcsokkal és a gégenyilázó törkölicával.

II.

A kesseleői Csórom-familia a törzsökös családok közé számít a vármegyében. A családalapító, Tiborc, a bakonyvári apátság levéltárában lévő diplomaták szerint II. Endre királytól kapta a nemességet és donáció gyanánt Csóromfalvát. Ettől az időtől kezdve a Csóromok előkelő helyeket töltöttek be az ország polgári és fegyveres szolgálatában. Hadvezéreket, alispánokat, főpapat adott a család a hazának. A család egyik szegényebb ága azonban megmaradt a kurtanemesi sorsban. Ez az ág későbbben a Csuka nevet vette fel.

Talán nem is kellene itt a Csuka név származásával foglalkozni. Hátha megharagszik érte a most élő Csukák közül valamelyik önérzetesebb Csuka... Ha megharagszik, töltsze haragját a krónikairó régi diákokon!

Úgy írja a krónika, hogy ezelőtt másfélszáz évvel restaurációt tartottak a vármegyén. Az alispáni szék üresedett meg. A tisztujtáson a fringias nemesek egy szálig megjelentek; de a bocskoros *kurták* se maradtak el. Fokosokkal, füttykösökkel jöttek a megyeszékhelyre a kurtanemesek. Többnyire lóháton jöttek; olyan is akadt, aki kutyaforsponton, vagyis gyalog alkalmatossággal jött, de valamennyien megérkeztek. A betegeket székeken hozták, mert az ilyen alkotmányos aktusról még a félhalottnak sem volt szabad hiányoznia. Hét országra szóló dárídókkal vezették be akkor a tisztujtást és még nagyobb lakomákkal fejezték be.

Ezen a nevezetes alispánválasztáson sem volt más-képen. Az ismerkedési vacsorán többi között káposztájében főtt balatoni csuka is szerepelt az ételek között. Az akkori szakácskönyvek «kolduslébe fulladt csuka» néven írják le a furcsa eledel készítési módját és azt teszik hozzá,

hogy a bor által elrongálódott gyomornak hasznos orvosság vala.

Másnap, a választás napján, azt kérdezi a vokskokat szedő főispán az egyik bocskoros Csóromtól, hogy kire voksol?

— Nem kaptam tegnap este csukát a közvacsorán, aki teremtése van! — morrant a főispánra a biboros-képű nemes és minden további szó nélkül a zöld asztalnál hagyta a főispánt.

Dörgött a teremben a kacagás. A kövér táblabírák potrohai majd megpukkantak a nevetéstől. A kesseleői Csóromoknak ezt az ágát azóta *Csuka* néven ismerik a vármegyében.

A főágban is történt szakadás. Bizonyos Csórom Balázs püspök lett Pécsen. Mikor meghalt, a testvérét, Ignácot kitagadta az örökösödésből. A kinullázott Ignác erre azzal felelt, hogy áttért Calvin konfessziójára. Ez idő óta pápista- és kálvinista-ágra oszlik a Csórom-familia.

A mult század elején a törzsvagyon osztályos egyezésre került. A katolikus ág a családi vagyon egyenlőre osztás kaptá; a hétnyolcad a református ágon maradt.

De nemcsak vagyonban, hanem lélekben is nagy elkülönültség támadt a két ág között. A gazdag hétnyolcadosok lenézték a szegény egyenlőre osztókat, akik az ő kis száz holdjukon maguk vetettek, maguk arattak. Maguk arattak szegények, ha volt mit aratni.

A hétnyolcados Csóromok között családi hagyomány volt, hogy az egyik fiúgyermeket Jóbnek keresztelték. Mindig volt egy Jób a familiában. Ezzel azt akarták dokumentálni, hogy gazdaságuk mellett sem fognak megfélemezni a szerencse forgandóságáról; aki máma még gazdag, holnap talán már a Biblia Jóbjának sorsára jut.

Az egyenlőre osztó Csóromok között pedig egyet mindig a Tamás névre kereszteltek. Az egyenlőre osztó a Tamás névvel annak a véleményüknek adtak kifejezést, hogy többet ésszel, mint pénzzel. Az okos ember ugyanis először kételkedik, mint az apostol; másodsor is kételkedik; harmadszor is és csak azután hisz a felebarátjának; de ekkor is csak kötve hisz neki. A szegény Csóroméknál az volt a jelszó, hogy: *experto crede Ruperto*...

A mi különcködő Jóbunknak édesapja szoknyák után bomló, boritalos ember volt. Korán el is halt. A rakoncátlan Jób úrfit édesanyja egyik bátyjához Szatmárba vitte nevelésre. A nagybácsi, bizonyos nagykárolyi Kerékgyártó Pista, Szatmár vármegye főszolgabírája volt és szigorú embernek ismerték. De csak a föld népéhez volt szigorú; a kuriás nemes urakkal szívesen kupázott és kártyázgatott.

Az udvarán sok esztendőig egy hamvas pulykakakas sétálgatott. Ennek a Misi nevű pulykakakasnak jelentékeny szerep jutott nagykárolyi Kerékgyártó Pista életében.

Híres jogász, de még híresebb inyenc volt a főbíró úr. A konyhája ajtója fölé vörös betűkkel azt iratta, hogy: *Pokol*. A konyha belső falait pedig a Divina Commediából vett allegóriás képek díszítették.

REJTVÉNY

A rejtvény helyes megfejtését 5-ik számunkban közöljük. A helyesen megfejtők között kisorsolunk tíz darab

gyönyörű képekkel teli albumot.

A 11-ik számunkban közölt rejtvény helyes megfejtése:

Faluszövetség.

Megfejtették: Kozma Géza, Tóth József, Gulyás György, Kertész Ambrus, Mattarn János, Upor Györgyike, Kakucska Pál, Erl Ferenc, Mészáros Etuska, Papp István, Seemann Tibor, Gáspár Teréz, Tóth Ambrus, Szalai Béla, Pintér Kamilla, Mojszis Irma, Szabácsi Gyula, Oláh László, Nagy Jenő, Szabácsi Vilma, Fodor József, Sári Ferenc, Nyikos Gyula, Cs. Nagy Gábor, Tóth Sándor, Höss József, Bak Antal, Kamp János, Kartyik Béla, ifj. Solymosy Jenő, Riba Mihály, Rumppler Antal, Bodor Veronka, Pálkás János, Szilágyi Gyula, Czédulás Mariska, Eötvös Kálmán, Kremmer Lajos, ifj. Elek András, Dobos Imre, Czingáli Teruska, Dobos Józsefné, Horváth Szilveszter, Zamarchy Dezső, Nagy Imre, ifj. Farkas József, Grimm János, ifj. Bajusz Albert, Molnár Imre, Horváth Ignác, Darányi Sámuel, Takács Rezső, Szántó Imréné, Boda József, Almer Ferenc, Csepreghy Gyula, Mester László, Mohos Sándor, Dávid Ida, Petes András, Nyiri Eszti, ifj. Pigniczky István, Szabó János, Neumann László, Szabó Sándorné, Pauker Kálmán, Kenéz Kálmán, Nyiri Sándor, Kanc Gáborné, Erdélyán Milos, Váli László, ifj. Egri Károly, Krenz György, ifj. Kiss István, Szalkai Ferenc, Klein Jenő, Csépany Kálmán, Benke Lajos, Szegi Sándor, Balogh Rózsa, Varga János, Szalay István, Csapó Eszti, Varga József, ifj. Németh István, Süveges Eszti, özv. Geszti Jánosné, R. Kiss Ilonka, Bartha Máté, Zsiga Valériam, Erős Lajos, Bognár István, Megyeri István, Varga János, ifj. Udvardy János, Pálffy Lajos, Gőzön István, Lomen Rózuska, Kovács Vendel, Pintér István, Domonkos Alajos, Ágocs Istvánné, Stior József, László Eszter, Gőzön János, Baghy Miklós, Venek Károly, Kepst Piroška, Suba Antal, Szauder Ferenc, Patai Ferenc, Turi Ilonka, Fülöp Terike, Biró Péter, Hlinka Rózsika, Lencse Márton, Popovics Gábor, Ludrik József, Leopold István, Oprendek János, Tóth József, Rác Kálmán, Várkonyi Kálmán, Turi Veronka, Ritecz János, Lupkovits Andor, id. Nagy Kálmán, Novák István, Vincze Kristóf, Pető István, Pető Antal, Gergely Nándor, Szelezky Erzsike, ifj. Szilágyi István, Illés Ferenc, Illés József, S. Sabácz István, Poór Imre, Aczél Anna, Bálint Mihály, Szabó Pál, ifj. Balla Ferenc, Tóth Sándor, Kölcsey Ferenc, ifj. Tolnai István, Fekete Sándor, Pozsgai Benjamin, Málinger János, Tolnai István, ifj. Vass Mihály, Bacsó József, Erdődy Olga, Erdődy Ernő, Nagy Gyula, Kovács Károly, Jakab László, Péter Károly, Kovács János, Kovács Teruska, Saja Emil, Keserő József, Stéker Mátyás, Szarvas Pál, Molnár Veronka, Reizinger Emilia, Lesnitsky Kálmán, T. Molnár Gyula, György András, Preszter Ferenc, Gombos József, Löwenkopf Andor, Vajda Flórián, Drénai Mariska, Száraz Katica, Fésűs L. Szántó Kálmán, ifj. Nagy Pál, ifj. Ritecz István, Kárász Annus, Tajti Ferenc, ifj. Koscsó Pál, Babos Jolán, Döndics Ferenc, Keizinger Bözsike, Galgóczi József, Horváth Sándorné, Csécsi Piroška, Nagy Kálmán, Hegedűs Ferenc, véghelyi Rittly Ignác, Györke Lajos,

Fekete Sándor, Vadász János, Koros Istvánné, ifj. Makay András, Steinhübl Béla, Szabó Irma, Nagy László, Schwarzmann K. Csóti István, Pánczél Józsefné, Nemes Joachim, Tyukodi Imre.

A helyesen megfejtők közül kisorsoltunk tíz nevet és pedig:

Keserő József (*Fadd*), Biró Péter (*Turkeve*), Ludrik József (*Törökszentmiklós*), Kremmer Lajos (*Dunaadony*), Kakucska Pál (*Zsámbok*), ifj. Elek András (*Tápiógyörgye*), ifj. Bajusz Albert (*Földvár*), Lomen Rózuska (*Kenderes*), Pintár Kamilla (*Tatabánya*), Szalai Béla (*Vámosmikola*), akiknek címére elküldöttük a Falu Naptárának egy-egy példányát.

A karácsonyi számunkban közölt rejtvény helyes megfejtését, a megfejtők névsorával jövő heti 3-ik számunkban közöljük.

VÁSÁR ÉS PIAC

(Fővárosi árak.)

GABONA- ÉS VETŐMAGVÁSÁR. Árpa 1600—1700 K, zab 1600—1650 K, repce 3000—3100 K, csöves tengeri 900—1000 K, morzsolt tengeri 1100—1200 K, köles 1300—1400 K, bab 1900—2000 K, lencse 4000—4200 K, lóheremag 10.000—12.000 K, lucernamag 10.000—12.000 K, viktoriaborsó 2300—2500 K, őszborsó 1500—1650 K, szőszbükkhöny 3200—3400 K, muharmag 1500—1600 K, tavaszi bükkhöny 1750—1900 K, lenmag 3500—3700 K, pohánka 2200—2300 K, mák 5900—6200 K, cirokmag 1400—1450 K, napraforgó 1750—1800 K, kendermag 2700—2800 K.

TAKARMÁNYVÁSÁR. Jó széna 250—270 K, bükkhönymuhar 280—290 K, szalma 170—190 K, zsupszalma 210—230 K, takarmányszalma 160—200 K.

VÁGÓMARHAVÁSÁR. Bika jobbminőségű 52—60 K, silányabb 44—51 K, ökör jobbminőségű 60—72 K, középminőségű 46—59 K, alárendelt minőségű 33—50 K, tehén 36—63 K, bivaly 43—53 K, kicsontozni való 30—35 K.

SZURÓMARHAVÁSÁR. Borjú 80—87 K.

LÓVÁSÁR. A legutóbbi budapesti lóvásáron jó igáslovakért 30—100 ezer koronát, silány és vágólovakért 3—20 ezer koronát fizettek darabonként.

SERTÉSVÁSÁR. Hízott sertés 127—128 K, zsír 210 K, szalonna 172—176 K. Soványsertés iránt a kereslet élénk. Úrasági szüldők 130—135 K.

BŐR ÉS FAGGYÚ. Marhabőr 125—135 K, borjúbőr 230 K, kecskebőr drbja 460—520 K, báránybőr kilogrammonként 145—155 K, nyers faggyú 90 K.

BAROMFI ÉS TOJÁS. Élő csirke, rántani való, párja 120—140 K, sütni való párja 200—300 K, élő hízott kacska kg.-ja 125—150 K, élő hízott liba kg.-ja 120—125 K, élő sovány kacska darabja 200—250 K, élő sovány liba darabja 360—450 K, élő tyúk párja 360—400 K, hízott kacska tisztítva kg.-ja 130—150 K, hízott liba, tisztítva kg.-ja 140—160 K, tojás (maximál ár) darabja 7 K.

ZÖLDSÉGFÉLÉK ÉS GYÜMÖLCSÖK. Sárgarépa kg.-ja 4—5 K, petrezselyem 5—6 K, vöröshagyma 4—5 K, fohagyma 35—40 K, céklarépa 4—5 K, fejeskáposzta 1.30—4 K, burgonya kg.-ja 4—5 K, alma 26—40 K, körte 40—50 K, dió 56 K, csemegezőlő 70—80 K.

MÉZ. A méz ára nagyban, vidéki állomáson kg.-ként: elsőrendű akácméz 100 K, gyümölcsvirágméz 95 K, vegyesméz 90 K. Kicsiben palackozva kg.-ként 130 K, kimérve 120 K.

BOR ÉS SZESZ. Közönséges kereskedelmi borok 32—36 K, finomabb borok 45 K, a tokaji bor 60 K és azon felül. Az adózott szesz ára Budapesten 220 K. Adózatlan kontingens nyersszesz 135 K körüli árban került forgalomba.

Főszerkesztő: MESKÓ PÁL. Főmunkatárs: BUDAY BARNA. Felelős szerkesztő: SCHANDL KÁROLY DR.

Felelős kiadó: MESKÓ PÁL.

HOL VÁSÁROLJON A MAGYAR GAZDA

Királyi hangszer-
udvari gyár

STERNBERG

Budapest, Rákóczi-út 60.

(Saját palotájában.)

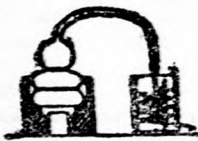
Vidékre való szállításokat legfontosabban eszköz-
lünk. Hangszerek javítását szakzerűen végezzük.
Az összes hangszerek legfinomabb minőségben.

Zenekari rézfuvós hang-
szerek. Gramofon beszélő-
gépek. Cimbalmok. Har-
moniumok. Bét-, selyem-
és acélnúrok.

10 koronát köldjön és írja
meg, hogy melyik hang-
szerről kíván képes árjegy-
zékot. Bérmentve kapja!
Mindegyik hangszerről külön-
külön árjegyzék jelent meg,
tenát 10 koronáért csak
egyfelét kaphat.

Pálinkafőzőüstök mosóüstök

Vermorel rendszerű
szőlőpermetezők

vörösrézről zománcozva és
horganyozva, kisebb gaz-
dasági gépek, rézgálla,
rafla, kenőlap, kenőpor

legolcsóbb napi áron nagy választékban raktáron:
SZONTÁGH PÁL, rézárúgyár Bpest, Üllői-út 19.

A méhtenyésztés vezérfonala

Irta: Vailó Árpád
méhészeti felelős

Ára 52-80 K. Ajánlási
díj 2-50 K, portó 1 K.

Megrendelhető az összeg
előzetes beküldésével az
Uj Barázda kiadóhiva-
tala után, Budapest,
IV., Múzeum-körút 1. sz.

Stella-sütőpor,

GUSTO vanillincukor a legjobb.

Kapható a Hangya összes fiókjában.
Gyár: Budapest, Rottenbiller-utca 46.

A jó pincegazda.

Irta: FETTENHOFFER.

Ára K 17-50, ajánlási díj K 2-50, portó K 1-—

Megrendelhető az összeg előzetes beküldésé-
vel az «Uj Barázda» kiadóhivatala után,
Budapest, IV. ker., Múzeum-körút 1. szám.

Zsák és ponyva

Telefon 85—92
80—82
104—10

NAGEL ADOLF,
V., Arany János-u. 10.
Távirat: «NAGELA.»

Szakorvosi rendelő vér- és
nemibetegek részére.
Rendelés egész nap.
Rákóczi-út 32., I. em. 1. **EZÜST SALVARSAN-ÜLTÁS!**

Nyultenyésztés.

Irta:
ANDRÁSSOVICH.

Ára K 27-50, ajánlási
díj K 2-50, portó K 1.—

Megrendelhető az összeg
előzetes beküldésével az
Uj Barázda kiadóhiva-
tala után, Budapest, IV
ker., Múzeum-körút 1.

Dr. MITZGER

Vér- és bőrbetegsége-
ket gyógyító Intézete
férfiak és nők részére
Bpest, József-körút 3.

A „Hangya“

vidéki szövetkeze-
teinek tagjai jut-
nak még ma is a
legjutányosabb árak
mellett ruházati
cikkéhez, mert is ajánlatos, hogy

a kisgazda és földmives úgy a saját, vala-
mint a családtagjának ruhaszükségletét

mint: kész férfi öltönyök, férfi és női felsőkabá-
tok, flu és gyermekruhák, férfi és női kö-
tői kabátok, swetterek, férfi női és gyer-
mek hűtő ruhák, szövet és kolnearukat

a „Hangya“ vidéki szövetkezeti
útján szerezzék be.

Hogyan lehet földhöz jutni?

A földreform törvény magyarázata.

Mindenki számára könnyen érthető
magyarázatokkal ellátta dr. Jakabh zy
János ügyvéd, a Magyar Gazdaszövet-
ség ügyésze. Ára 12 korona.

Kapható a lap kiadóhivatalában Buda-
pest, IV., Múzeum-körút 1., minden lap-
elárusítónál, minden «Hangya» Szö-
vetkezettől és könyvkereskedésben.

Zsákot és ponyvát,

új és használt állapotban, vesz és elad
KLEIN SÁNDOR, BUDAPEST,
2087 VI., Eötvös-u. 8. Telefon: 81-18.

Hamisfogakat

Brilljánst

Ékszert

Platinát

Gyöngyöt

Legmagasabb napi áron vesz:

GROSS ANTAL

BUDAPEST,
VIII., József-körút 23., féleml. 1.

2080

Nagyapáról unokára

száll a hira a legtökéletesebb háziszernek, a

Diana-sósbornesznek,

melv úgy külsőleg bedörzsoló, re, mint
belsőleg cukorra cseppentve, csodá-
latos eredménnyel használható mint
fájdalomcsillapító, hűsítő, felfrissítő,
egészségápoló szer. Egy kis üveg
ára 16 K, egy középvég ára 40 K,
egy nagy üveg ára 80 korona.

Kapható mindenütt!

Főelárusítóhely:

Diana Kereskedelmi R.-T.
Budapest, V., Nádor-utca 30. sz.

Ekek, ekealkatrészek, boronák,

kapáló ekék,

fűkaszálók,

marokrakó és kéveköti aratógépek,
lógeréblyék,
kézi-járgányos-, motoros- és
gőzcséplőkészletek.
szecskavágók, repavágók,
darálók, morzsolók
s minden egyéb gazdasági
gép és szerszám a

„Hangya“ mezőgazdasági
géposztályánál
szerezhetők be legjutányosabban.

Siessen és rendelje meg azonnal

az 1921-ik év legszebb kiállí-
tású, leggazdagabb tartalmú
és mégis legolcsóbb naptárát.

A FALU NAPTARÁT és a VASÁRNAP NAPTARÁT

Ára K 20.—, bérmentes kül-
dással 24.— koronáért meg-
rendelhető az «Uj Barázda»
kiadóhivatalában: Budapest,
IV., Múzeum-körút 1., vala-
mint minden lapelárusítónál és
a HANGYA Szövetkezetben.